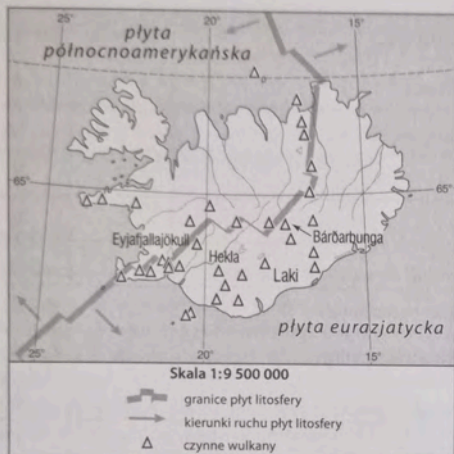

Wulkany i trzęsienia Ziemi na Islandii

1 Wyjaśnij na podstawie mapy, dlaczego na Islandii występują wulkany i trzęsienia ziemi.

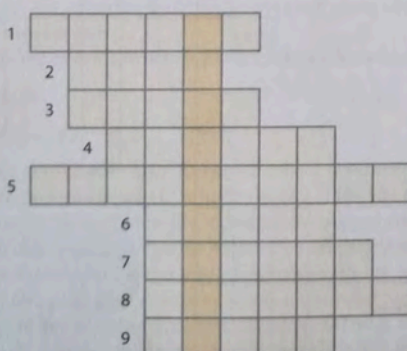
imię i nazwisko

klasa data

2 Oceń, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F, jeśli jest fałszywa.

1.	Islandia jest fragmentem rozciągającej się na Oceanie Atlantyckim strefy, w której płyty litosfery się rozsuwają.	P	F
2.	Trzęsienia ziemi występują wskutek płynnego przesuwania się płyt litosfery względem siebie.	P	F
3.	Przyczyną ruchu płyt litosfery jest przemieszczanie się strumieni magmy płynących w różnych kierunkach.	P	F

3 Rozwiąż krzyżówkę. Zapisz hasło i wyjaśnij jego znaczenie.

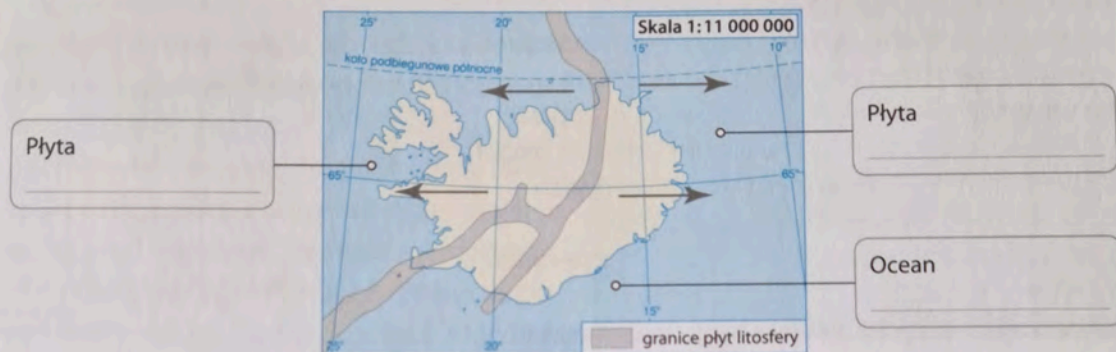

1. Czarna lita skała powstająca z szybko krzepnącej lawy.
2. Jeden z 25 czynnych wulkanów na Islandii.
3. _____ tektoniczna – fragment powierzchni Ziemi.
4. Bryła geometryczna, którą swoim kształtem przypominają wulkany.
5. _____ ziemi – drgania towarzyszące przemieszczaniu się sztywnych fragmentów litosfery.
6. Inaczej skutek.
7. Źródło, które wyrzuca wrzącą wodę na dużą wysokość.
8. Proces, w którego wyniku magma wydobywa się z wnętrza wulkanu na powierzchnię.
9. Roztopione skały znajdujące się wewnątrz Ziemi.

Połącz za pomocą linii terminy z właściwymi wyjaśnieniami. Następnie uzupełnij brakujące hasło i połącz je z odpowiednią definicją.

magma • bazalt • gejzer • litosfera • •	• zewnętrzna skalna powłoka Ziemi • czarna skała wulkaniczna • gorąca roztopiona masa skalna wypływająca na powierzchnię ziemi • gorące źródło wyrzucające gwałtownie słup wody i pary wodnej o temperaturze 100°C • masa skalna w postaci gorącej cieczy, znajdująca się w głębi Ziemi

3 Islandia leży na granicy płyt litosfery. Jej położenie zostało przedstawione na mapie. Wykonaj zadania na podstawie informacji z podręcznika.

- a) Wpisz na mapie brakujące nazwy.
- b) Oznacz kolorem czerwonym strefę, w której występuje najwięcej wulkanów.
- c) Podkreśl właściwe określenia tak, aby podane informacje były zgodne z prawdą.
 - A. W miejscach odsuwania się od siebie płyt litosfery występują łańcuchy górskie / wulkany i trzęsienia ziemi.
 - B. Ruch płyt litosfery jest wynikiem przemieszczania się strumieni lawy / magmy pod ziemią.
 - C. Większość obszaru Islandii jest pokryta przez bazalt / piasek i żwir.
 - D. Skutkiem ogrzewania wód podziemnych jest występowanie na Islandii wulkanów / gejzerów.

Dla dociekliwych

Na Islandii znajdują się czynne wulkany, gejzery i gorące źródła, ale także lodowce. Dlatego tę wyspę określa się często mianem wyspy ognia i lodu.

Wśród wielu atrakcji turystycznych Islandii na szczególną uwagę zasługuje wnętrze wygasłego wulkanu Thrihnukagigur [wym. trihnukakigur]. Leży on około 30 km na południowy wschód od Reykjavíku. To jedyny

taki wulkan na świecie. Jego ostatnia erupcja nastąpiła około 4000 lat temu. Obecnie puste wnętrze wulkanu mieni się setkami różnych kolorów (fot.). Turyści zjeżdżają do środka w małych grupach, pod okiem przewodnika. Zjazd odbywa się przez wąską szczelinę na głębokość 120 m.

Wyjaśnij, dlaczego Islandię określa się mianem wyspy ognia i lodu.

Odszukaj w dodatkowych źródłach wiedzy dwie inne atrakcje turystyczne Islandii związane z wulkanami. Zaznacz je i podpisz na mapie Islandii.

pamiętaj!

- Islandia leży w strefie rozsuwania się płyt litosfery. Skutkiem takiego położenia jest występowanie wulkanów, trzęsień ziemi, gejzerów oraz skał bazaltowych.
- Źródła geotermalne są wykorzystywane przez Islandczyków do ogrzewania domów.
- Do największych atrakcji turystycznych wyspy należą wulkany, gejzery, wodospady i lodowce.

11 WULKANY I TRZĘSIENIA ZIEMI W EUROPIE. ISLANDIA

1 Wyjaśnij, jak rozumiesz podane pojęcia.

Płyta litosfery

Trzęsienie ziemi

Wulkan

Gejzer

2 Mapa przedstawia płyty litosfery znajdujące się w rejonie Europy. Kolorem zielonym oznaczone są lądy, a różne odcienie szarości oznaczają różne płyty litosfery.

- Grubymi liniami oznacz granice płyt litosfery.
- Podpisz trzy przedstawione na mapie płyty litosfery.
- Podpisz obszary leżące na styku płyt litosfery: Morze Śródziemne, Islandia.
- Podpisz też wszystkie widoczne na mapie kontynenty i oceany.

3 Obok znajduje się znana ci z podręcznika mapa Islandii. Zaznacz na niej ołówkiem strefę rozsuwania się płyt litosfery, która obejmuje swym zasięgiem wszystkie wulkany.

4 Dobierz podpisy do fotografii miejsc znajdujących się w strefie styku płyt litosfery:

- Wybuch wulkanu na Islandii
- Wybuch gejzeru na Islandii
- Małe włoskie miasteczko zniszczone przez trzęsienie Ziemi
- Miasto Neapol u podnóża wulkanu Wezuwiusz

